

Bijlage V - Detailreactie op het BIT-Advies en het Advies van de Commissie Kuipers

In onderstaande bijlage wordt nader geduid op welke wijze de aanbevelingen van het BIT en de commissie Kuipers betekenis krijgen binnen de in deze brief beschreven Impuls eID. Daarbij dient te worden opgemerkt dat een veilige digitale toegang tot online publieke diensten (binnen het BSN-domein) tot de kerntaak van de overheid behoort. Het is voor het kabinet essentieel om naast een adequate en veilige toegang, ook zorg te dragen voor goede – en daarmee gebruiksvriendelijke – inlogmethoden.

Advies Commissie Kuipers

Pagina	Aanbeveling/vraag Kuipers	Wijze waarop de aanbeveling wordt opgepakt (o.a. vindplaats in de brief)	Thema
2, 26	Kom tot zo concreet mogelijke en implementatiegerichte concrete en behapbare vervolgstappen in de multimiddelenaanpak; geen blauwdruk, geen big bang.	Overgenomen. Zie bijlage I paragraaf Realisatie- en invoeringsplan, tevens onderdeel van het genoemde Realisatie- en invoeringsplan.	Realisatie- en invoeringsplan
	Benoem de uitdagingen op het overkoepelende niveau scherp en voorziet die van een geloofwaardige aanpak.	Overgenomen. Zie bijlage I in paragraaf Realisatie- en invoeringsplan, tevens onderdeel van het genoemde Realisatie- en invoeringsplan.	
	Beperk daarbij de onderlinge afhankelijkheden van de in de diverse sporen te ondernemen activiteiten tot datgene wat strikt noodzakelijk is.	Overgenomen. Zie bijlage I paragraaf Realisatie- en invoeringsplan, tevens onderdeel van het genoemde Realisatie- en invoeringsplan.	
15	Geef groen licht voor een slagvaardige aanpak voor elk van de drie afzonderlijke sporen (publiek middel, iDIN en Idensys).	Overgenomen. In de brief paragraaf multimiddelenaanpak in het BSN domein, zie tevens bijlagen I, II en III.	* Uniforme Set van Eisen (USvE) * Programma Start Architectuur (PSA)
3	Steek met enige regelmaat de 'peilstok' er in: is de voortgang adequaat, is de richting nog steeds goed, wordt de samenhang der dingen voldoende bewaakt, is realisatie van de voornemens binnen de gewenste tijdlijnen nog realistisch en dergelijke vragen.	Overgenomen. Sturing middels een topambtelijke stuurgroep. Zie tevens bijlage I paragraaf Realisatie- en invoeringsplan.	Realisatie- en invoeringsplan
2, 11	Vindt oplossing voor de gebleken problemen bij het installeren en hanteren van de kaartlezer bij met name de eNIK, alsmede een aantal issues rond de privacy.	Overgenomen. De specifieke aandachtspunten die volgen uit deze concrete pilot worden meegenomen in de verdere implementatie (Realisatie- en invoeringsplan).	Gebruikersgemak

2, 11	Wijdt pilots aan kwetsbare groepen, zoals laagopgeleiden, 'digibeten', ouderen en jongeren.	Overgenomen. Onderdeel Realisatie- en invoeringsplan. Zie voorts in bijlage I paragraaf Doel en belang van de Impuls eID, alsmede onder punt G publiekscampagne. Tevens is het onderdeel van het Realisatie- en invoeringsplan om te gaan werken met klankbordgroepen.	Gebruikersgemak
2	Kom tot een aanpak waarin concrete en behapbare stappen pas gezet worden wanneer in pilots is gebleken dat ze kunnen gaan werken.	Overgenomen. Komt op verschillende punten in de brief terug, ondermeer aangeduid met 'gecontroleerde uitrol'.	USvE PSA
3	Wil multimiddelenaanpak als geheel kunnen gaan 'vliegen' regel dan:		
	* totstandkoming van het beoogde publieke middel;	Overgenomen. Zie paragraaf Uitrolstrategie in bijlage I.	Realisatie- en invoeringsplan
	* de bekostigingsvraag en breng de budgettaire consequenties in kaart.	Overgenomen. Dit komt terug in de brief en in bijlage I in paragraaf Financiering.	Financiën
	* het gaan functioneren van de private authenticatiemiddelen (iDIN en Idensys) in het BSN-domein.	Overgenomen. Zie brief, alsmede bijlage III.	USvE PSA
3	Waarborg dat de burger 'ontzorgd' wordt, zowel qua gebruiksgemak als qua privacy.	Overgenomen. In bijlage II is privacy by design geadresseerd. Gebruikersgemak is een aandachtspunt in het Realisatie- en invoeringsplan, alsmede een belangrijk ontwerpcriterium.	Gebruikersgemak
16	Beoordeel alle keuzes die nog gemaakt moeten worden, continu primair vanuit de vraag in hoeverre het aannemelijk is dat de uiteindelijke gebruikers van de authenticatiemiddelen de uitkomst van die keuzes nog kunnen begrijpen en hanteren en – sterker nog – in hoeverre die keuzes en uitkomsten de belangen van met name burgers en publieke dienstverleners dienen. Ondervang dus de risico's van een focus op louter 'systeemdenken'.	Overgenomen. In de brief in de paragraaf Kern van Multimiddelenaanpak wordt dit nader toegelicht: Burgers krijgen meer ruimte om een inlogmiddel te kiezen wat bij hem of haar past. Tevens in bijlage I in paragraaf Doel en belang van de impuls eID onder G: publiekscampagne. Dit is ook een belangrijk onderdeel van het Realisatie- en invoeringsplan.	Burger en dienstverlener centraal (communicatie)
3, 32	Houdt het burgerperspectief hoog in het vaandel.	Overgenomen: Feitelijk betreft dit de gehele Kamerbrief	Burger en dienstverlener centraal
	Pleeg begrijpelijke communicatie over de beoogde aanpak en over datgene wat die aanpak vergt van de individuele burgers.	Overgenomen. Zie bijlage 1 paragraaf Kern van de Multimiddelenaanpak onder G publiekscampagne. Tevens onderdeel van het Realisatie- en invoeringsplan.	Burger en dienstverlener centraal
	Zorg dat de gebruiksvriendelijkheid van de middelen niet onder druk komt te staan.	Overgenomen. Gebruikersgemak is een aandachtspunt in het Realisatie- en invoeringsplan, alsmede een belangrijk ontwerpcriterium.	Gebruikersgemak

	Voorkom dat burgers keuzes moeten gaan maken die ze niet kunnen overzien, bijvoorbeeld doordat het gaat om voor hen wellicht 'nietszeggende' begrippen en systeemkeuzes.	Overgenomen. Zie bijlage I paragraaf Kern van de Multimiddelenaanpak onder G publiekscampagne. Tevens onderdeel van het Realisatie- en invoeringsplan.	Burger en dienstverlener centraal
3, 4	Speel in op het toenemend gebruik van mobiele devices.	Overgenomen. Gebruiksgemak is een aandachtspunt, alsmede een belangrijk ontwerp criterium in de realisatie van de middelen. De gekozen aanpak biedt veel ruimte voor innovatie van inlogmiddelen en sluit vanaf het eerste begin aan bij meer keuzevrijheid voor burgers.	Gebruikersgemak
3	Zorg dat de aanbieders van publieke diensten zonder al te grote problemen aan alle voorwaarden van de nieuwe authenticatiemiddelen kunnen voldoen.	Overgenomen. Zie bijlage II, paragraaf De werking van de Multimiddelenaanpak.	Burger en dienstverlener centraal
4	Hoe kunnen de iDIN-middelen ook in het BSN-domein grootschalig bruikbaar worden gemaakt.	Bijlage I paragraaf Financiën en bijlage II en III.	USvE PSA
4	Of en hoe krijgt de markt voor de Idensys-middelen een kans om tot ontplooiing te komen.	Ten aanzien van het BSN-domein, zie bijlage II en III	Financiën
7	Gebruik de term 'multimiddelenaanpak' en niet 'multimiddelenstrategie'	Overgenomen.	
7	Duidt het geheel aan met: 'het overkoepelend niveau van de multimiddelenaanpak in het BSN-domein'.	Overgenomen. In de brief wordt gesproken over multimiddelenaanpak in het BSN domein en wordt de scope toegelicht. Zie ook bijlage II.	Reikwijdte
7	Reserveer de term 'stelsel' voor het niveau van het iDIN-stelsel en het Idensysstelsel.	Overgenomen, in de brief wordt gesproken over multimiddelenaanpak in het BSN domein en wordt de scope toegelicht. Zie ook bijlage II.	Reikwijdte
7	Maak op het overkoepelend niveau afspraken die voor het geheel gelden (privacy, interoperabiliteit).	Overgenomen, in bijlage III wordt hier nader op ingegaan.	USvE PSA
13	Zorg dat duidelijk is hoe het zit met de technische implementatie van de borging van de privacy.	Overgenomen. Privacy wordt op diverse plaatsen toegelicht en benoemd, onder meer in bijlage II paragraaf Uitleg van de multimiddelenaanpak: 3 stappen.	Privacy
13	Pleeg zorgvuldige communicatie over gegevensverwerkingen, richting burger en tussen betrokken partijen onderling.	Overgenomen. Zie bijlage I paragraaf Kern van de Multimiddelenaanpak onder G publiekscampagne. Tevens onderdeel van het Realisatie- en invoeringsplan.	Burger en dienstverlener centraal
13	Kom tot een uniform toetsingskader dat binnen de verschillende contexten van de stelsels toegepast kan worden.	Overgenomen. Zie bijlage II en III en in de brief in de paragraaf Kern van de multimiddelenaanpak waar wordt toegelicht dat eIDAS normenkader uitgangspunt is.	USvE PSA

17, 18	Voor het daadwerkelijk tot stand komen van private authenticatiemiddelen is het essentieel dat duidelijkheid gaat ontstaan rond de businessmodellen voor die middelen, en in het bijzonder welke doorbelasting naar de overheid zal gaan plaatsvinden. De overheid moet snel bepalen langs welke lijnen zij die gewenste duidelijkheid kan gaan geven en in hoeverre daarbij sprake kan zijn van een onderlinge afstemming van partijen binnen het BSN-domein.	Eens. Zie ook in bijlage I paragraaf over financiën. Hier geldt echter ook de vigerende wetgeving ten aanzien van de (on)mogelijkheid voor het overeenkomen van afspraken rond beprijzen.	Financiën
19	Gaat iedere publieke dienstverlener zelfstandig afspraken maken met private aanbieders van authenticatiemiddelen, of wordt dat gebundeld? En kan die bundeling ook zo ver gaan dat Rijk en medeoverheden samen optrekken?	Overgenomen. Technische afspraken: zie bijlage II (architectuur voor het geheel). Ten aanzien van het normenkader, zie bijlage III. De beprijzing is nog onderwerp van gesprek.	USvE PSA
20	Kom tot een breed gedragen interpretatie van het nieuwe eIDAS-normenkader en tot consequente toepassing daarvan, in ieder geval in het BSN-domein (laat Stork los).	Eens. Zie Bijlage III en in de brief in paragraaf De impuls eID.	USvE PSA
	BZK moet snel het punt ter hand nemen rond de vereiste betrouwbaarheidsniveaus die in het BSN-domein gehanteerd moeten gaan worden en de vraag op welk bestuurlijk niveau daarover besloten gaat worden.	Eens, zie Bijlage I, Bijlage III en brief in paragraaf De impuls eID.	USvE PSA
	Maak helder welke consequenties dit kan hebben voor de authenticatiemiddelen.	Overgenomen. Zie Bijlage III en in de brief in paragraaf De impuls eID.	USvE PSA
21	Dienstverleners in het BSN-domein moeten zich bezinnen op de nieuwe eIDAS-systematiek. Men moet keuzes maken rond het te hanteren niveau van betrouwbaarheid van de authenticatiemiddelen voor hun diensten.	Bijlage III en brief.	USvE PSA
21	Regel op welk (bestuurlijk) niveau uiteindelijk besluitvorming plaatsvindt over het vereiste betrouwbaarheidsniveau.	Bijlage III en brief	USvE PSA
22	Zorg voor een zogeheten 'multifactor authenticatie': de authenticatiemiddelen moeten op alle niveaus inzetbaar zijn.	Gebeurt. Zie in de brief onder meer de paragraaf De Impuls eID over de multimiddelen aanpak in het BSN domein. Zie ook bijlage II.	USvE PSA
22, 23	Doordenk de huidige afbakening van het BSN-domein nog eens heel goed, ook in relatie tot privacy.	Overgenomen, zie in de brief onder meer de paragraaf De Impuls eID over de multimiddelen aanpak in het BSN domein. De scope van deze impuls is aldus beperkt tot huidige BSN-domein.	Privacy

24	Waarom kan de burger zichzelf in de toekomst bij Booking.com niet digitaal authenticeren met een publiek authenticatiemiddel?	Het kabinet heeft gekozen voor gebruik van publieke authenticatiemiddelen in alleen het BSN-domein.	Doorontwikkeling
24, 34	Kan het publieke middel als 'moederkaart' worden gebruikt, door je met dat (digitale) publieke middel te identificeren bij de uitgifte van een privaat authenticatiemiddel?	Is nog niet besloten. Komt terug als bij de uitrol van de multimiddelenaanpak de meerwaarde van zo iets zal blijken.	Doorontwikkeling
	Dit impliceert dat je dat publieke middel juist wél mag benutten in het niet-BSN-domein.	Eens; als daartoe zou worden besloten.	Doorontwikkeling
26	Bezie of varianten als de consequente toepassing van de sms-verificatie en/of de door de RDW aangedragen RDA-oplossing wellicht een nuttige tussenstap zijn op weg naar – uiteindelijk – een nieuw publiek middel op het hoogste veiligheidsniveau.	Gebeurt, toelichting in bijlage II in paragraaf Uitrol strategie.	Doorontwikkeling
26	Behoud het 'label' DigiD.	Overgenomen. DigiD wordt als merknaam voor de verzameling publieke inlogmiddelen genomen. Zie in de brief in paragraaf De impuls eID en bijlage I.	Doorontwikkeling
26	Via de private middelen is soms via kleine stappen al verregaande winst denkbaar (bijv. iDIN).	Overgenomen. Zie de brief, in bijlage I in paragraaf Uitrol strategie en in bijlage II.	Doorontwikkeling
28	Bezie of verplichtstelling van de reeds beschikbare optie van de zogeheten sms-verificatie binnen het huidige DigiD een toegevoegde waarde kan hebben.	Wordt gezien binnen het geheel van technische mogelijkheden, als onderdeel van het Realisatie- en invoeringsplan.	Doorontwikkeling
29	De commissie adviseert om een specifiek op de groep van chronisch zieken toegespitste oplossing te overwegen voor een middel op hoog niveau.	Terecht punt. Wordt in samenhang met de inzet in het zorgdomein gezien (paragraaf Doel en belang van de Impuls eID) en is onderdeel van het Realisatie- en invoeringsplan.	Versnellingsagenda
30	Draag zorg voor de zogeheten 'stop-ID-faciliteit'.	Wordt overwogen. Zie bijlage III, is onderdeel van Realisatie- en invoeringsplan.	USvE PSA
30	Stel een zo gelijk mogelijk toezichtsarrangement op in beide stelsels (iDIN en Idensys).	Is gebeurd, zie bijlage III.	USvE PSA
30	Maak de rol van de makelaar duidelijk.	Is gebeurd, zie bijlage II, paragraaf De werking van de multimiddelenaanpak.	USvE PSA
31	Ga na of enigerlei vorm van aansluitondersteuning op opportuun is voor de dienstverleners.	Gebeurt, is verder onderdeel van Realisatie- en invoeringsplan.	USvE PSA

Advisering BIT

Voor de goede orde dient te worden opgemerkt dat de advisering van het BIT zich strekt over een periode (ondermeer begin 2016) waarin het programma eID voluit onderdeel was van een reorganisatie binnen mijn Ministerie van BZK. Aldus zijn ook voortvloeiend uit de reorganisatie een aantal aanbevelingen, waaronder complexiteitsreductie van de scope van eID reeds opgepakt voorafgaand aan de verschijning van het BIT-advies. Het BIT advies is desalniettemin zeker behulpzaam geweest bij het verder vormgeven van de realisatie en implementatie, zoals in deze brief nader is aangegeven en verder wordt vormgegeven middels het Realisatie- en invoeringsplan.

Pagina	Aanbeveling BIT	Wijze waarop de aanbeveling wordt opgepakt (o.a. vindplaats in de brief)	Thema
2	Verdere beperking van complexiteit van het programma is nodig is door aanvullende richtinggevende politieke besluiten te nemen.	Is gebeurd. De scope van de nu voorliggende impuls ten aanzien van eID is aangepast. Ondermeer beschreven in bijlage I paragraaf Toezicht onder één regime.	Implementatie (Realisatie- en invoeringsplan)
2	Er moet meer duidelijkheid komen over de benodigde financiële middelen en de financiering daarvan.	Wordt meegenomen. In de brief is een aantal factoren zoals van invloed op de daadwerkelijke structurele financiering benoemd. Ook is aangegeven dat de kosten van de invoering van een multimiddelenaanpak van vele variabelen afhankelijk is. Het begrotingsgefinancierde deel is nader geduid (zie paragraaf Financiering in brief en bijlage I).	Financiën
2,3	Er is geen duidelijkheid over de realisatie van de stelselafspraken. Het door BIT beoordeelde plan geeft niet aan hoe dat stelsel wordt gerealiseerd. Er zijn hiervoor samenhangende politieke besluiten nodig. Enkele punten die BIT noemt: één set voor publiek en privaat, relatie eID – Idensys, private makelaars in BSN-domein, vergoeding private makelaars, financiering.	Overgenomen. De uitgangspunten voor het totale 'stelsel' zijn weergegeven in bijlage III. Deze zijn op basis van gesprekken tussen publieke en private partijen tot stand gekomen. De toelating van alle publieke en private inlogmiddelen (DigiD/ Idensys/iDIN) binnen het BSN-domein, vallen onder een publiekrechtelijk regime (zie bijlage III). De uitvoering van de Impuls eID geschiedt verder op basis van een operationeel Realisatie- en invoeringsplan. De vergoeding voor private makelaars geldt als een relevant aandachtspunt, maar is tevens onderdeel van nadere weging door private partijen in de context van vigerende wetgeving omtrent prijsafspraken. Met betrekking tot financiering: zie brief en bijlage I in paragraaf financiering.	Realisatie- en invoeringsplan, USvE, PSA
4	Voordelen voor burger voorsnog beperkt, gelet op natuurlijke vervangingstermijn van 10 jaar.	Overgenomen. Zie tevens de opmerkingen hieromtrent van de commissie Kuipers. Het hanteren van een multimiddelenaanpak levert reeds op korte termijn een veiligere context (verkleind risico op stokken dienstverlening gezien toelating private inlogmiddelen) alsmede met een hogere beveiliging beschikbare inlogmiddelen voor burgers.	Burger en dienstverlener centraal

4	Publiek middel niet gebruiksvriendelijk gelet op de benodigde kaartlezer.	Wordt meegenomen. De aandachtspunten zoals voortkomend uit de gehouden pilot(s) worden betrokken in het Realisatie- en invoeringsplan. Zie tevens reflectie ten aanzien van advisering commissie Kuipers.	Gebruikersgemak
5 a	Kies voor een stelsel dat alleen de toegang tot het BSN-domein regelt en de toegang tot het private domein aan de markt over laat.	Overgenomen. De voorliggende Impuls eID kent een bijgestelde, beperkte scope. (In de brief en in bijlage I wordt hier nader op ingegaan).	Reikwijdte
5 b	Zie af van private makelaars binnen het BSN-domein.	Niet overgenomen. In de brief wordt toegelicht dat makelaars private partijen zijn.	Reikwijdte
5 c	Aangezien nog veel onduidelijk is over de operationele uitwerking van de eIDAS verordening, stellen we voor om de aansluiting hierop pas in een later stadium in het programma eID mee te nemen.	Niet overgenomen. Bij de voorbereiding van het wettelijke regime zijn relevante stakeholders, waaronder private aanbieders van authenticatiemiddelen, onder meer banken en beoogd toezichthouders betrokken. De nieuwe Europese eIDAS verordening is daarbij leidend geweest. De nadere uitwerking is onderdeel van het verdere implementatieproces. Het hanteren van eIDAS als uitgangspunt is niet alleen toekomstbestendig van aard, het is tevens een goede en efficiënte wijze gebleken om genoemde partijen rond te verenigen.	Realisatie- en Invoeringsplan
5 d	Er zijn andere, gebruiksvriendelijke, middelen nodig als aanvulling op het eNIK en eRijbewijs op niveau 'hoog'?	Dit is onderdeel van het groeimodel in bijlage II.	Doorontwikkeling
5 d	Private aanbieders kunnen die middelen uitgeven door de publieke middelen te gebruiken als moederkaart.	Is nog niet besloten. Komt terug als bij de uitrol van de multimiddelenaanpak de meerwaarde van zo iets zal blijken.	
5 e	eNIK en het eRijbewijs moeten ook gebruikt kunnen worden voor authenticatie op lagere betrouwbaarheidsniveaus dan hoog.	Dit is onderdeel van het groeimodel in bijlage II, de verdere uitwerking van bijlage II hieromtrent volgt in het Realisatie- en invoeringsplan.	Doorontwikkeling
6 f	De suggestie is om DigiD in het stelsel op te nemen. Stel DigiD met SMS mogelijk verplicht en mogelijk moet BSN-aanbieders voor DigiD gaan betalen.	Dit is onderdeel van het groeimodel in bijlage II. Zie ten aanzien van de gesuggereerde verplichting m.b.t. SMS de reflectie op het advies van de commissie Kuipers.	Doorontwikkeling
6 g	Dat BSN-dienstverleners moeten vergoeding gaan betalen per transactie. Private authenticatiedienstverleners moeten een vergoeding ontvangen - per transactie of per aangesloten middel. BSN-dienstaanbieders gaan meebetalen.	Overgenomen. Overheidspartijen dragen naar rato bij, evenals (private) organisaties met een publieke taak die digitale diensten leveren in het BSN-domein. Zie tevens paragraaf Financiering, in de brief in paragraaf Financiering, in bijlage I paragraaf Financiering en reflectie op advies commissie Kuipers. Zie hierboven.	Financiën

6 h	Een snellere invoering van publieke middelen is nodig, tenminste voor specifieke doelgroepen als chronisch zieken.	In de voorliggende brief is aangegeven dat, mede gezien de verwachte beschikbaarheid van alternatieven en de hoge kosten, versnelde uitrol van publieke middelen in generieke zin niet het uitgangspunt is. Zie onder meer in de brief in paragraaf Financiering en in bijlage I in de paragraaf Financiering. Nadere weging volgt als onderdeel van het Realisatie- en invoeringsplan.	Versnelling
6 i	Tweede Kamer wenst een alternatief naast DigiD, dat niet op niveau 'hoog' beschikbaar hoeft te zijn. Wanneer moet het gewenste alternatief beschikbaar zijn?	Bijlage II.	Doorontwikkeling
6 i	Suggestie is dat alleen de bankmiddelen op korte termijn dat bereik hebben.	Bijlage II.	
6 j	Moeten attributen op het publieke middel kunnen?	Het uitgangspunt is in verband met privacy is vooralsnog separate attribuutdiensten.	Doorontwikkeling
6 k	Moeten publieke middelen gebruikt kunnen worden voor het zetten van een digitale handtekening?	Ja.	Doorontwikkeling
6 l	Financiering: Verdeling van kosten over burgers, dienstverleners en overheid. Wat betalen de burgers. Tarief voor dienstverleners per authenticatie.	Overgenomen. Zie paragrafen Financiering in de brief en bijlage I. De kostprijs voor burgers is mede afhankelijk van nog te doorlopen (Europese) aanbestedingen.	Financiën
7 m	De voortgang wordt bevorderd als de financiering voor de realisatie centraal wordt geregeld door het kabinet.	Overgenomen. Zie paragrafen Financiering in de brief en bijlage I.	Financiën
7	Beschrijf stelsel, spelers, verhoudingen, ook met Idensys en eIDAS.	Overgenomen. Zie gehele brief met bijlagen.	USvE PSA
7	Stel detailplanningen op voor het ontwerp, de realisatie en de grootschalige uitrol en het beheer.	Overgenomen. De nadere uitvoering van de Impuls eID geschiedt op basis van een operationeel Realisatie- en invoeringsplan.	Realisatie- en Invoeringsplan
7	De resterende tijd tot eind 2017 is te kort om een werkend publiek middel te realiseren.	De gehanteerde planning is krap, maar er is onder de huidige condities een introductie van een nieuw (publiek) middel voorzien in 2017.	Realisatie- en Invoeringsplan
7	Bepaal een realistische einddatum voor het programma.	Onder de huidige condities, afhankelijk van overleg met uw Kamer en met inachtneming van risico's zoals in bijgaande brief zijn gesteld, is het uitgangspunt voor afronding van deze Impuls eID per 1 oktober 2018 voorzien. Zie tevens de in de brief en bijlagen genoemde planning, welke nader wordt ingevuld in het Realisatie- en invoeringsplan.	Realisatie- en Invoeringsplan

7	Geef inzicht in kosten voor dienstverleners en vergoedingen voor private aanbieders van middelen en de makelaars.	Zie de reflectie ten aanzien van het onderwerp financiën zoals hierboven gesteld, zoals gesteld bij de advisering van de commissie Kuipers en in de brief en bijlage I in de paragraaf over financiering.	Financiën
4	Vraag is of de beschikbare 23 mln. voldoende is t/m eind 2017.	Zie in brief en bijlage I paragraaf Financiering.	Financiën
4	De kosten voor de periode vanaf 2018 zijn nog niet in kaart gebracht.	Gebeurt. Zie paragrafen over financiering in brief en bijlage I, met inachtneming van de geschetste variabelen en factoren van invloed.	Businesscase